

Załącznik Nr 4

ZASADY PROWADZENIA DEBATY OKSFORDZKIEJ

CZYM JEST DEBATA OKSFORDZKA?

Zadaniem debaty oksfordzkiej jest dyskusja nad tezą. Debatuje strona Propozycji, mająca za zadanie przekonać publiczność do słuszności zaproponowanej tezy oraz strona Opozycji, której celem jest podważenie i obalenie tezy.

UCZESTNICY DEBATY

W debacie oksfordzkiej biorą udział:

1. Marszałek – prowadzi całą debatę, czuwa nad jej sprawnym przebiegiem. Na samym początku ogłasza, jakie zasady obowiązują podczas debaty. Decyduje, która osoba ma prawo mówić, może przerwać przemowę, dba o kulturę słowa i poziom debaty. Ma obowiązek podziękować za wystąpienie każdemu uczestnikowi dyskusji. Decyduje, w otwartej części debaty, kto z publiczności może zabrać głos, informuje wszystkich uczestników o wyniku debaty i krótko ją podsumowuje.

Marszałek to funkcja idealna dla osoby, która umie wzbudzać respekt dla swoich decyzji.

2. Sekretarz – pełni funkcję pomocnika Marszałka. Informuje przez określony znak o zbliżającym się końcu przemowy (30 sekund przed końcem) oraz jej zakończeniu. Znakiem tym jest najczęściej podniesienie ręki. Pierwsze podniesienie oznacza 30 sekund do końca przemowy, drugie podniesienie oznacza koniec czasu. Sekretarz może również informować o upływie czasu, pokazując kartki z zapisaną liczbą minut.

Sekretarz to funkcja idealna dla osoby, która lubi być w centrum wydarzeń, ale nie musi wykazywać się umiejętnością wystąpień publicznych.

Marszałek i Sekretarz mają obowiązek zachowania ścisłej bezstronności.

Projekt nr Life 10 INF 677 pn. Ogólnopolska kampania informacyjno-promocyjna „Poznaj swoją Naturę” jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków instrumentu finansowego Life+ oraz ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

3. Mówcy – 4 mówców po stronie Propozycji, 4 mówców po stronie Opozycji:
 - pierwsi mówcy mają za zadanie wprowadzić do tezy debaty oraz podać kilka argumentów;
 - drudzy mówcy mają za zadanie rozwinąć argumentację strony, uwzględniając argumenty przeciwników;
 - trzeci mówcy mają za zadanie podważać argumentację strony przeciwnej;
 - czwarcy mówcy mają za zadanie podsumować całą argumentację swojej strony.
4. Publiczność – przysłuchuje się wszystkim przemowom oraz w części otwartej ma możliwość wypowiedzenia swojego zdania po jednej ze stron.

ORGANIZACJA SALI, STRONY DEBATY

Podstawą debaty jest podział na dwie strony: za i przeciw dyskutowanej tezie. Organizacja przestrzenna sali odbywa się w taki sposób, że strony Propozycji i Opozycji zajmują miejsca naprzeciw siebie.

Główni mówcy obu stron zasiadają w pierwszych rzędach, twarzą do siebie. Za nimi miejsca zajmują członkowie publiczności, którzy sympatyzują z jedną lub drugą stroną dyskusji. Na ławach środkowych, ustawionych prostopadle do obu stron debatujących, siedzą ci, którzy jeszcze nie zdecydowali, którą stronę chcą poprzeć. W przeciwległym końcu sali, na podwyższeniu, zasiada Marszałek. Zgodnie z tradycją, strona wypowiadająca się za tezą powinna znajdować się po prawej ręce Marszałka, strona przeciwna – po lewej. Obok Marszałka zasiada Sekretarz debaty.

PRZEBIEG DEBATY

Debata toczy się wokół określonej tezy, której broni strona Propozycji, a którą próbuje obalić strona Opozycji. Teza powinna być jasno i jednoznacznie sprecyzowana, nie może przyjąć formy pytania (np. „Czy Natura 2000 jest potrzebna?”) czy brzmieć jak forma wyboru (np. „Parki narodowe czy Natura 2000”). Teza musi jasno wyrażać nasze zdanie na jakiś temat (np. „Natura 2000 jest wartościową formą ochrony przyrody”).

- debatę zawsze rozpoczyna pierwszy mówca strony Propozycji;
- następnie naprzemiennie wypowiadają się mówcy poszczególnych stron (1 mówca Propozycji, 1 mówca Opozycji, 2 mówca Propozycji, 2 mówca Opozycji, 3 mówca Propozycji, 3 mówca Opozycji, 4 mówca Propozycji, 4 mówca Opozycji);
- debatę zawsze kończy 4 mówca Opozycji;
- każdy z mówców ma określony czas na swoją przemowę – do 4 minut;
- każda przemowa musi rozpocząć się krótką inwokacją skierowaną do Marszałka, strony przeciwnej i publiczności (dokładnie w tej kolejności), np. „Panie Marszałku, szanowni Oponenti, droga publiczności”);
- po wystąpieniach głównych mówców do bezpośredniego udziału w dyskusji dopuszczeni są członkowie publiczności. Osoba z sali, która pragnie zabrać głos, wstaje by zwrócić na siebie

uwagę Marszałka, który jako jedyny ma prawo udzielić głosu. Po udzieleniu głosu przez Marszałka osoba ta – zanim rozpocznie wystąpienie – ma obowiązek podać Sekretarzowi imię i nazwisko. Podobnie jak w przypadku głównych mówców, w części debaty poświęconej wystąpieniom widzów zwolennicy obu stron zabierają głos naprzemiennie. Członkowie publiczności mają na swoje wystąpienie do 2 minut;

- poza wystąpieniami mówców-ochotników publiczność ma możliwość wpływu na przebieg debaty za pomocą wtrąceń, które także są regulowane procedurą. W czasie każdego wystąpienia każdy słuchacz (a zatem zarówno członkowie publiczności, jak i główni mówcy) ma prawo zażądać głosu, wstając z miejsca, unosząc rękę i wykrzykując słowo „Pytanie” bądź „Informacja”. Mówca ma prawo odmówić wtrącenia, np. mówiąc „Nie, dziękuję”, wykonując znaczący gest albo wręcz zignorować zgłaszającego chęć wtrącenia. Osoba taka ma wówczas obowiązek usiąść bez słowa. Wtrącenia bez zgody mówcy są ściśle zabronione, a Marszałek ma obowiązek reagować stanowczo w takich przypadkach. Jeśli jednak mówca wyrazi zgodę na wtrącenie, urozmaica to i uatrakcyjnia debatę. Osoba wtrącająca może w ciągu paru sekund wypowiedzieć nie dłużej niż dwa-trzy zdania, ustosunkowując się do argumentu mówcy, kwestionując jego wnioski lub zadając mu pytanie. Do dobrego zwyczaju należy przyjmowanie jak największej ilości wtrąceń, które zmuszają mówcę do bieżącego reagowania na uwagi sali.

PODSUMOWANIE DEBATY

Ukoronowaniem debaty jest moment głosowania. Publiczność decyduje wtedy, czyje argumenty okazały się bardziej przekonujące i czy tytułowa teza została obroniona. Głosowanie można przeprowadzić przez tradycyjne podniesienie rąk albo przez przeliczenie osób siedzących na ławach propozycji i opozycji – po uprzednim umożliwieniu zmiany miejsca tym, którzy zmienili zdanie w trakcie debaty.

Publiczność podczas głosowania powinna kierować się wyłącznie sprawnością oratorską stron, pozostawiając poza izbą debat własne poglądy co do prawdziwości postawionej tezy. Aby zmierzyć więc rzeczywistą siłę przekonywania mówców obu stron warto przeprowadzać dwa głosowania: przed i po debacie. Strona, która przegrała w ostatecznym głosowaniu, broniąc trudnej tezy, może niekiedy mieć satysfakcję z tego, że udało jej się chociaż zmniejszyć rozmiary porażki, a zatem odnieść sukces debatancki.

Debatę kończy wystąpienie Marszałka, który krótko ją podsumowuje i przedstawia wyniki głosowania.

Opis debaty oksfordzkiej opracowano na podstawie:

- http://ipn.gov.pl/data/assets/pdf_file/0006/96918/Zasady_debat_oksfordzkich_-IPN.pdf
- http://www.sp227.waw.pl/uploads/doc/ZASADY_DEBATY_OKSFORDZKIEJ.pdf

